

קָרָח

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 584 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 471 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג מרדכי אליהו בן סלמאן זצ"ל כ"ג סיון תש"פ

999 תשפ"א

קָרַח - תוכן ענייני הפרשה

- א. מחלוקת קורח ועדתו ודתן ואבירם, (און בן פלת לבסוף ניצל מהמחלוקת) ו-250 הנשיאים - כנגד משה רבינו ואהרן הכהן.
 - ב. משה מתפלל, מנסה לעשות שלום, וכשלא הסכימו, הצייע נסיון לבחירת כהן גדול חדש למחרת, ע"י שיביאו כולם מחתות עם קטורת, ומתוכם ה' יבחר את הכהן הגדול (ומי שלא ראוי לכך, ימות - לגודל העבירה החמורה).
 - ג. קרח ו-250 הנשיאים מקריבים מחתות עם קטורת ואש במזבח הפנימי, ועם ישראל באו לראות מי יבחר, והיתה גזירת כליה על כל עם ישראל, ומשה התפלל שייענש רק קרח ולא שאר כל בני ישראל.
 - ד. ה' ציווה שכולם יתרחקו ממקום קרח, עדתו ואהליהם, ומשה הלך שוב לנסות לעשות שלום, ולא הסכימו.
 - ה. אח"כ מתנה משה לבני ישראל, שאם יבלעו קרח ועדתו באדמה, הדבר יעיד שנבואת משה אמת וכי ה' הוא שציווה אותם למנות את אהרן לכהן גדול ואם לא - אז לא ה' שלחני. העונש - נבקעה האדמה, ונבלעו בה קרח, עדתו, דתן ואבירם, כל משפחותיהם וכל רכושם. ובמקביל - 250 הנשיאים שהקטירו את הקטורת, נשרפו באש.
 - ו. צווי ה' לצפות את מזבח העולה במחתות השרופים, זכרון למאורע הנורא.
 - ז. איסור עשיית מחלוקת, והאיסור לחלוק על הכהונה.
 - ח. תלונת בני ישראל על שנענשו קרח ועדתו, מיד התחילה מגיפה, בה מתו 14,700 איש. אהרן הקטיר קטורת ועמד בין החיים לבין המתים ותיעצר המגיפה.
 - ט. השקטת המחלוקת ע"י הנחת מטות נשיאי השבטים בקדש הקדשים, ורק מטה אהרן פרח והוציא פרי - ראה נוספת לבחירתו של אהרן לכהן גדול.
 - י. תפקיד הלויים: לשמור שלא יכנס זר למשכן.
 - יא. כ"ד מתנות כהונה הנאכלות במקדש: ¹בשר חטאת בהמה, ²חטאת העוף, ³אשם ודאי, ⁴ותלו, ⁵שלמי ציבור ⁶ושתי הלחם, (בשבועות), ⁷לחם הפנים, ⁸ומותר המנחות, ⁹ומנחת העומר, ¹⁰ולוג שמן של מצורע.
- הנאכלות בירושלים:** ¹¹בכור, ¹²ביכורים ¹³המורם מתודה, איל נזיר ושלמים, ¹⁴ועורות קדשי קדשים ניתנים לכהנים.
- בכל ארץ ישראל:** ¹⁵תרומה, ¹⁶חלה, ¹⁷בכורים, ¹⁸ראשית הגז, ¹⁹זרוע לחיים וקיבה, ²⁰פדיון הבן, ²¹פדיון פטר חמור, ²²שדה אחוזה ²³וחרמים, ²⁴וגזל הגר.

הנושא המרכזי בפרשה הוא מחלוקת קרח ועדתו. בחז"ל מצינו דברים עצומים בגדלותו של קורח קודם החטא: אָמְרו חֲכֵמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה, חָכֵם גְּדוֹל הָיָה קָרַח, וּמְטוּעֵנִי הָאָרוֹן הָיָה (מדרש תנחומא קרח ב). וידוע שקרח היה צדיק וזה רמוז בסופי תיבות - "צִדִּיק כְּתוּר יִפְרַח" (תהלים צב, ג).

ואומר רבי צדוק הכהן מלובלין (פרי צדיק - קרח): "טעותו היתה מפני שידע בנפשו שצדיק גמור הוא וכבר ליבו חלל בקרבו והתפנה יצר הרע מליבו. וכיון שראה שליבו מייעצו לחלוק על משה וידע בנפשו שליבו שלם לפני בוראו היה סבור בודאי היא עצת השם יתברך וכך צריך להיות".

וזה מה שאומר המדרש (מדרש תנחומא סם): "וַיִּקַּח קָרַח, אֵין וַיִּקַּח אֶלָּא לְשׁוֹן פְּלִיגָה, שְׁלֵבוֹ לְקַחוּ, כְּעִנְיֵן שְׁנֵאָמַר: מִה יִקְחֶד לְבָד וַיִּמָּה יִרְמוֹן עֵינֶיךָ (איוב טו, יב).

קרח ראה ברוח הקודש ששמואל הנביא עתיד לצאת ממנו, ועשרים וארבע משמרות לוויה.

כיצד אדם גדול כל כך התדרדר עד כדי כפירה בהקב"ה, בתורה ובמשה עבדו? והביאור הוא בגלל מידת הגאווה שהיתה טבועה בו.

רבנו יונה ב"שערי תשובה" (א, כז) בהקשר לגנות מידת הגאווה, כותב כך: "מלבד כי הגאווה גורמת חטאים, המידה עצמה - חטאת. כמו שנאמר (משלי טז, ה): "תוֹעֵבֶת ה' כָּל גְּבוּה לֵב", ובעל הגאווה נמסר ביד יצרו, כי אין עזר ה' עמו אחרי אשר הוא תועבת ה'".

ומבואר בספרים הקדושים שכל הספיקות והבלבולים בענייני אמונה אינם נמצאים אלא בלב בעל הגאווה כי כל המתגאה אור השכינה מסתלקת ממנו וכפי שאמרו חז"ל (במסכת סוטה) שאמר הקב"ה (על המתגאה) **אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוּלִים לְדוֹר בְּעוֹלָם**. כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודה זרה וכו' כאילו כפר בעיקר שנאמר: "וְיָרֵם לְבַבְךָ וְשִׁכַּחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ח, יד).

אמר לו הקב"ה (לקרח): "מפני שיש לך עושר אתה מתגאה" (שמו"ר לג, ה).

"עוֹשֵׁר שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ" - כעושרו של קרח, שעל ידי כך נתגאה וירד לשאול (רש"י קהלת ה, יב).

כאמור קרח היה בעל גאווה. גאווה זו היא שגרמה לו לכך ש"נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת" (רש"י טז, ח). גאווה זו היא שגרמה לו לומר כלפי משה רבינו גדול הדור (טז, א): "וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְׂאוּ עַל קְהַל ה'", או במילים אחרות: 'במה אתה יותר טוב ממני'...

לבעל גאווה אין את אותה סיעתא דשמיא שמלווה את האדם, וכתוצאה מכך מגיעים כל הספקות והבלבולים באמונה וזה מה שגרם ל"נפילתו" של קורח, מאיגרא רמא - בהיותו בעל "רוח הקודש", לבירא עמיקתא - להיות אפיקורוס - לכפור במשה ובתורת ה'. וזהו שאמר רבי אלעזר הקפ"ר: "הַקְּנָאָה וְהַתְּנַאָּה וְהַכְּבוֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" (אבות ד, כא).

סיפר הגה"ר אהרן בנו של ה"חפץ חיים": כשנסעתי עם אבי צוק"ל הרבה פעמים לאסיפות שונות בענייני כלל ישראל, ובכל מקום בואו נתכבד ממש בכבוד מלכים, וכל העולם התורני הרכין את ראשו לפניו וקבלו את דעתו כמכרעת, היה אומר לי בהזדמנויות כאלה: היודע אתה בני מפני מה מכבדים אותי כל כך? מפני שאני מכבד את הקב"ה, והרי כתוב: "כִּי מִכְבְּדֵי אֲכַבְד" ... וישמע החכם ויוסיף לקח.

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֶהֱרֹן בְּאַרְצָם לֹא תִנְחַל וְחִלְקָ לֹא יִהְיֶה לְךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חִלְקֶךָ וְנִחַלְתֶּךָ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (יח, כ)

מדוע הורה ה' יתברך ששבט לוי משרתי ה' לא ינחלו בכיבוש הארץ ולא יטלו חלק בביזה? ומבאר ה'חינוך' (מצוה תקה): "לפי שהם משרתי השם, לא נאה להם להשתמש בכלים החטופים מיד בני אדם! לא יבוא בית ה', רק דבר הבא בדרך שלום ויושר ואמונה, ולא דבר שהצטער עליו לב איש ואשה!" וכן מסופר על הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים כשהיה שרוי בעוני ובדוחק הפרנסה היה מתפלל לה' כי אין הוא רוצה לקבל ממתנות בשר ודם ולא למצוא מציאה, כי בשל כך יצטערו הבריות ולכן הוא מבקש שיטע ה' בלב אשתו הרבנית את מידת הבטחון, ואכן כל ימיה לא התאוננה על דחקות הפרנסה.

ללמדנו שראוי לכל אחד להתפלל שימציא לו ה' יתברך כל צרכו ביושר ולא מתוך איבוד ממון אחרים וצערם. [ע"פ 'מעין השבוע']

”ויקח קרח...” (טז, א) - פרשת קורח

מדוע זכה קורח שפרשה שלמה בתורה תיקרא על שמו? תוהה רבי יצחק פרקש זצ”ל (ברכת יצחק). לתשובתו הוא מקדים, שאותה שאלה הפנה הרה”ק רבי מאיר מפרמישלאן זצ”ל לכהן שעלה לתורה בפרשת בלק: אמור נא לי; האם בלק היה יהודי או גוי? - בוודאי גוי! השיב הכהן, והרבי הוסיף ושאל: ”אז כיצד זכה גוי זה שפרשה בתורה תיקרא על שמו?” שתק הכהן. א”ל הרבי: ”בלק היה ערל גוי” - ישנה הלכה מסוימת אותה קיים בהידור ובדקדוק - בשכר זאת נקראה בתורה פרשה בשמו! - ”איזו הלכה? תמה הכהן והרבי הפטיר: ”הלכה של עשו שונא ליעקב”... ”דברי פי חכם חן” - קובע הרב פרקש אך שואל: ”מה באמת עומק הכוונה בדבריו? הפשט הוא שלפעמים מתגלגל ע”י מעשיו של הרשע קידוש שם שמים גדול בעולם - כבלק שהתגלגל ריבוי כבוד שמים וישראל בעולם, בכך שנהפכו כל הקללות לברכות. וא”כ בעצם קריאת הפרשה על שמו של הרשע שהוכנע, יש כבוד שמים! כי זה כמו שלט שמכריז: ”הביטו וראו כיצד נכשל הרשע שניסה להציק לישראל”...!

כדבר הזה ממש התרחש עם קורח, ע”י מחלוקתו על משה רבינו התפרסם בעולם ש’משה אמת ותורתו אמת’, וזאת באמצעות בריאה מיוחדת שנתחדשה ובלעה את בעלי המחלוקת. נמצא שקריאת שם הפרשה ‘קורח’ היא בעצם שלט שמכריז: **”בזה יהיה אות לבני מרי לבל יהינו לפקפק בשליחות ובנביאות משה רבינו”**.

”וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם” (טז, יב)

”שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום” (רש”י). בעיר מגוריו של רבי מנחם מנדל מקוסוב זצ”ל, גר יהודי אלים אשר היה מפיל חיתתו על הכול. הלה העז להציק גם לרבי מנחם מנדל, רדפו והצר לו מאוד. ברם, יהודי נשאר יהודי, ובצר לו פנה אל רבי מנחם מנדל, כיתר יהודי הסביבה, לשאול עצה ותושיה. ”ידידי היקר, מה מעיק על ליבך? שאלו הרבי. הלה החל שופך את מר ליבו בפני הרבי בספרו כי כל עסקיו מתמוטטים בזה אחר זה, וכי מצבו בכי רע. משמשו של הרבי, שהיה נוכח בחדר, משוכנע היה כי עתה ינצל הרבי שעת כושר זאת, ויטיף מוסר לאותו אדם אלים על התנהגותו המושחתת, אולם רבי מנחם מנדל לא נהג כן. נהפוך הוא. הוא החל לעודדו כי אסור ליהודי להצטער ולהתייאש לעולם, כי הקב”ה עוזר לכולם ולבטח יעזור גם לו. הלה לא הסתפק באיחולי הרבי, ופנה בבקשה: ”בתי בגרה ואין לי פרוטה לנדוניה עבודה, ואינני יכול להשיאה!”. חוצפתו הקפיצה את השמש של הרבי. אולם מיראת הרבי לא ביטא זאת בשפתיו, אך בליבו פנימה היה נסער כולו.

רבי מנחם מנדל פנה למבקש ברגש ושאלו: כמה מעות דרושות לך? הלה הופתע משאלת הרבי, וחשב לרגע שנמצא בחלום, ונקב בסכום הגון של זהובים. בלא אומר ודברים פתח הרבי את המגירה והחל מונה לידי האיש הנדהם את כל הסכום הנכבד שנקב, ומסרו למי שהיה רודפו. אותו יהודי יצא מכליו, נרגש ונסער, עד שהחל מספר לאנשי קוסוב על גודל מידותיו של רבי מנחם מנדל שהעניק לרודפו סכום כה גדול. הדבר חרה ביותר לרבי יצחק, אחיו של רבי מנחם מנדל, אשר בא ורטן לפניו: ”האם צריך להיות ויתרן עד כדי כך? בבית הרבי אין כמעט מאומה, החנוונים מסרבים לתת מצרכים בהקפה לרבנית בטענה כי החובות עברו את הגבול, ואילו לאדם שהציק כל כך לרבי ולכל אנשי קוסוב, צריך לתת סכום כה גדול אם בכלל?” ענה לו הרבי: ”כבר שמעתי טענה זאת, כבר קדמך משהו בטענתך. ואף הוא לא העלה דבר, הפניתו לו עורף. הלא הוא היצר הרע בכבודו ובעצמו שבא בנימוקים חכמים יותר, וב”ה לא שמעתי”. וסיים ואמר: ”אני מעניק אהבה כה גדולה לשונאיי, עד שנהפכים לאוהביי”.

”ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן

ואבירם...” (טז, א) - מחלוקת לשם שמים

היו אלו הימים בהם שררה המחלוקת בין רבי יהונתן אייבשיץ ורבי יעקב עמדין אודות עיסוקו של רבי יהונתן בקמיעות. היתה זו מחלוקת בין ארזי הלבנון, שרפי קודש הדומים למלאכים, וכפי שהתבטאו גדולים אלו באוזני תלמידיהם - אהבה עצומה שררה ביניהם, ומחלוקתם - אך לשם שמים היתה. ברם, מטבע הדברים, היו בשולי המחנה אי-אלו תלמידים (ליצני החצר), שלמרות אזהרותיהם החוזרות ונשנות של גדולי הדור, ביקשו להתערב ולשלוח יד במחלוקת המקודשת. וכך, החלו מספר אנשים, שהחשיבו עצמם לתלמידי רבי יעקב עמדין, לעקוב אחר רבי יהונתן אייבשיץ. הנהגה אחת צדה את עינם הקפדנית; הם שמו לב כי בכל בוקר, כאשר רבי יהונתן עומד בבית הכנסת ומברך בכוונה את ברכות השחר, הרי הוא מדלג על ברכת ”שלא עשני גוי”! בתחילה סברו כי אך טעות היא, אך משהדבר חזר ונשנה על עצמו דבר יום ביומו, שמו הללו פעמיהם לבית הדין שבעיר, והתריעו בפני הדיינים על כך שהרב מדלג באורח קבע על ברכה מברכות השחר! בתחילה אטמו הדיינים אוזניהם משמוע, אך כיוון שהללו התעקשו על כך והיו מוכנים להעיד על כך בגלוי, סרו הדיינים לביתו של הרב, ואחר בקשת מחילה התעניינו האם נכונה השמועה.

תשובתו של הרב הפתיעה אותם: ”אכן כן, צודקים הללו בדבריהם. באורח קבע איני אומר בבית הכנסת את ברכת ’שלא עשני גוי’, אולם האם יודעים אתם מדוע?...? והשיב רבי יהונתן: ”מידי בוקר, כאשר אני נייעור משנתי, אני חש אושר עילאי, עד אין קץ, על כך שזכיתי ונולדתי יהודי, בן לעם נבחר, בנו יחידו של הבורא יתברך ויתעלה שמו. ומכיון שכך, אני מזנק בחדוה, ומיד לאחר שאני נוטל את ידי, מתפרצת השמחה מליבי: ’ברוך שלא עשני גוי!’ איני יכול להתאפק עוד”. ”אמרו נא לי” סיים רבי יהונתן, ”אחרי שאני מברך את הברכה מיד בקומי, האם אני צריך לברך שוב בבית הכנסת”!...?

”ויקח קרח...” (טז, א) - של מי העושר

אומר המדרש (במדבר רבה פרשה יח, טו): קרח היה ממונה על אוצרותיו של פרעה מלך מצרים ומשם נטל את כל עושרו. ודרשו חז”ל על קרח את הפסוק (ירמיהו יז, יא): **”עֲשֵׂה עֶשֶׂר וְלֹא בְמִשְׁפָּט בְּחָצִי יָמָיו יַעֲזְבוּנוּ וּבְאַחֲרֵיתוֹ יִהְיֶה נָבֶל”**! יש להבין, שאל המגיד מדובנא מדוע חז”ל אומרים עליו שעשה שלא במשפט, והלא קרח אסף את כל עשרו מפרעה ומביתו ואם כן מה פשעו ומה חטאתו?

אלא, תירץ המגיד בדרכו במשל למה הדבר דומה? ליהודי אחד שהיה בעל בית מזיגה. ביום השוק התאספו ובאו אל בית המזיגה הרבה גויים שיכורים ובקשו לשתות. מזג להם בעל הבית יין-שכר ביד נדיבה. לפתע הבחין בעל הבית בגנב ששולח את ידו אל צרורותיהם של השיכורים ומבקש ליטול מהם את ממונם. התנפל בעל הבית על הגנב, תפסו בדש בגדו והוציאו מבית המזיגה בכח.

מדוע אתה מתנפל עלי? תמה הגנב, והרי לא נטלתי ממך דבר? שוטה שכמוך! השיב בעל בית המזיגה, אם אתה גונב מהם אתה גונב גם ממני, שהרי אם לא יהיה בכליהם כסף איך ישלמו לי על כל מה ששתו והשתכרו?...

כן הוא גם הנמשל, אומר המגיד כאשר נטל קרח את ממונו של פרעה נמצא נוטל בעקיפין את ממונם של ישראל, שהרי הקדוש ברוך הוא הבטיח להם ”ויצאו ברכוש גדול” ואם כן מה שנטל קרח מפרעה גרע מישראל.

"גם עתה התיצבו וראו את הדבר הגדול הזה אשר ה' עשה לעיניכם" (מתוך ההפטרה שמואל א' יב, טז)

"גם עתה התיצבו וראו": כי השגחתו דבקה בכם לעשות לעיניכם נפלאות לשדד הטבע (מלב"ם).

שמי אברהם בנג'אנו, נולדתי בירושלים בבית חילוני, אבי עבד ברשות השידור ברוממה ובמקביל כדי להשלים הכנסה עבד בשעות הערב כרב-מלצרים באולמי "ריחנית", כיום "חצר המושבה" בירושלים. אחד מתפקידיו כרב מלצרים היה לערוך טקסים שונים כפתיחת שמפניה או הגשת עוגת שמחה עם תזמורת וזיקוקים...

באחד האירועים הוא צעד כהרגלו עם העוגה שעליה הזיקוקים, אך בבואו להדליקם, הם לא נדלקו, היה בידו חומר מיוחד למקרים כאלה שאותו היה שופך על הזיקוקים שידלקו בקלות.

הוא התיז את חומר הבעירה וכנראה שהתיז יותר מידי, והתוצאה שהעוגה נדלקה בלהבה גדולה ובדיוק ברגע זה הוא נתקל בילדה שרצה לכיוונו והעוגה הבעורת נפלה עליה. האש אחזה בבגדיה, האירוע היה כ"כ מפחיד שבמשך מספר שניות ארוכות איש לא עשה דבר, כולם התאבנו. הראשון שהתעשת היה הצלם שזרק את המצלמה, נטל את מפת השולחן, גלגל את הילדה בתוכה וכיבה את האש.

חייה אמנם ניצלו אך הנזק הנורא כבר נעשה. הילדה סבלה מכוויות בדרגה הגבוהה ביותר בכל גופה וגם בפניה והיא הובהלה לבית החולים. הייתי אז ילד בן 11, הסיפור הזה היכה בי קשות.

אבי החזק נשבר לחלוטין, הוא היה בוכה כל לילה כשהוא מאשים את עצמו אף שהמטרה ניקתה אותו מאשמה. למרות אי הנעימות הוא הלך לבקרה בבית החולים והיה מלא בכאב ונקיפות מצפון עד שהגיע למצב שלא ישן בלילות. הסיפור הזה גרם לו לחזור בתשובה ואימי הלכה בעקבותיו אבל אנו הילדים נשארנו חילונים.

משפחת הילדה החלה בתביעה משפטית מול חברת הביטוח של האולם, אולם חברת הביטוח ניסתה להפיל זאת על אבי... הורי הילדה ביקשו להוציא את אבי מהתביעה אך השופט לא קיבל את טענתם ונתן לאבי עונש סמלי של 100 שעות עבודות שירות ופטר אותו מאחריות כספית.

אבי מילא את 100 השעות שנפסקו לו והמשיך להיות בקשר עם משפחת הילדה.

הילדה חזרה לבית הספר ושם החלו ללעוג לה על מראה. הוריה החליטו לעשות את הכל כדי לטפל בצלקות הקשות וטסו לצרפת שם יִשְׁנו בית חולים מיוחד המטפל בנפגעי כוויות, אבי נפרד מהם בדמעות ובכך תם הקשר איתם.

אבי ניסה להחזירני בתשובה אך לא כ"כ הצליח, אולי מפני שהחזרה בתשובה שלו הזכירה לי דברים שרציתי לשכוח, ואכן עם חלוף הזמן הסיפור שהשפיע עלי קשות בתור ילד הלך ונשכח ממני וחזרנו לחיי שגרה רגילים.

עבדתי בכל מיני עבודות, בהיותי בגיל 25 התחלתי לעבוד אצל אדם שהיו לו חנויות רבות בכל רחבי הארץ לחבילות שי וממתקים, הוא היה חוזר בתשובה והקפיד ללמוד חצי יום. הוא לקח אותי בתור סוכן ומהר מאוד קידם אותי וסמך עליי מאוד.

יום אחד שמע שאבי דתי ואמר: "חבל שאינך כמוהו אבל בעזרת השם תהיה עם הזמן"...

לאחר מס' חודשים אמר לי: "אם אתה ממילא חילוני, יש כאן בחורה טובה שמנהלת לי את העסק, אם אינך מצליח להיות דתי לפחות תהיה חילוני טוב ותתחתן איתה".

"נהיית מוסד לשידוכים"? שאלתי, "תבוא, תדבר איתה, אם יתאים לך מה הבעיה"?

פגשתי אותה והבנתי שהיא מתאימה לי, אך היא היתה לבושה כחרדית וברגע הראשון אמרתי לעצמי, הוא עבד עלי... שאלתי אותה על כך והיא אמרה שהיא והוריה חילוניים.

רציתי לשאול: "אז למה את נראית כמו מבני ברק"? אבל לא לחצתי, הנחתי שזה מתוך כבוד לבעלי העסק.

נפגשנו מספר פעמים, אחרי תקופה הצעתי לה נישואין אך על פניה עלתה הבעה לא ברורה.

"למה את נראית כ"כ מסויגת"? שאלתי. "יש משהו שאתה חייב לדעת, אני נראית חרדית ולבושה צנוע אבל זה בגלל שיש לי כוויות בידיים", הייתי המום... "גם בפנים היו לי כוויות אבל עברתי הרבה טיפולים והיום אי אפשר להבחין במה שעברתי".

שתקתי מרוב הלם, "תגידי משהו, לא יפה שאתה שותק, אם לא מתאים לך זה בסדר גמור".

אבל הדמעות שנקו בעיניה הראו ששום דבר לא בסדר גמור. "את לא מבינה, זה בכלל לא בכיוון הזה", "אז באיזה כיוון"? שאלה.

"מתי זה קרה לך"? "שהייתי בגיל 12 וחצי", "זה קרה לך באולם ריחנית"? שאלתי.

"כן", "את נשרפת מעוגה שהפיל עלייך רב-המלצרים"? "מנין לך"? שאלה מבוהלת.

"יכול להיות שאחרי מה שאומר לך לא תרצי לדבר איתי" אמרתי בהיסטריה, "כי רב-המלצרים הזה הוא.. אבא שלי". היתה דקה של שתיקה ואלפי מחשבות התרוצצו שם בינינו ואז התחלנו לבכות, בלי מילים...

השריפה הזו שהתרחשה 15 שנה קודם, השפיעה כ"כ על חיינו וכל הרגשות התנקזו להם באותו רגע.

"נלך להורים ונספר להם" וכך היה. הוריה היו בהלם מוחלט ואבי נפל על הכיסא וכמעט התעלף; "אני לא מאמין... לא האמנתי שהצלקות ייעלמו"! והיום הזה שבו בישרנו להורינו היה היום שהחלטנו שנינו לחזור בתשובה.

שסיפרנו זאת לבוס הוא שמח ואמר: "שתי ציפורים במכה אחת", גם שידוך וגם חזרה בתשובה.

ואכן, נישאנו וגרנו אצל חמותי במשך שנה, ואז אמרה לי אשתי: "אנחנו חייבים למצוא דירה לעצמנו". "אולי נמצא דירה בשכירות במעלה אדומים" אמרתי.

"עזוב יש לי דירה במודיעין", "מה? מאיפה יש לך דירה"?...

"ההורים שלי תבעו את הביטוח וקיבלו פיצויים בסך מיליון וחצי שקלים, חלק הלך לריפוי שלי ובחלק האחר הם קנו דירה במודיעין" הייתי בהלם מוחלט. התחתנתי בידיעה שאגור בסוג של 'אוהל' ופתאום מתברר שמלכתחילה היתה לי דירה מוכנה!

למרבה הפלא שעות ספורות לאחר השיחה הזו התקשר השוכר, רופא שהשכיר את הדירה כבר 10 שנים והודיע שהוא מעוניין לעזוב, איך שהקב"ה מסדר את העניינים... עברנו לדירה ושיפצנו אותה.

אשתי מורן ממשיכה לנהל את עסקיו של הבוס ואני פתחתי חנות בשותפות עמו ושמה "מתוק זה אנחנו" וכך אנו גם מרגישים.

[חיים ולדר - אנשים מספרים על עצמם 9]

"אך פדה תפדה את בכור האדם..." (יח, טו)

מִצְוַת פְּדוּיֵן הַבֵּן נִדְרָה הַיּא. מִשׁוּם שִׁכְמַחְצִית מֵהִילּוּדִים הַן נִקְבּוֹת, וּפְעָמִים רַבּוֹת, הַבֵּת נּוֹלַדַת תַּחֲלִיָּה, וְגַם אִם נּוֹלַד בֶּן פֶּטֶר רַחֵם, אִם אֶחָד הַהוֹרִים כֶּהָן אוֹ לוי - אֵין פְּדוּיֵן. וְרַק אִם נּוֹלַד פֶּטֶר רַחֵם לִשְׁנֵי הוֹרִים יִשְׂרָאֵלִים, אִזִּי אֲפֻשֶׁר לִקְיִים הַמִּצְוָה. וְאִם הוּא בְּכוֹר שִׁיִּצָא מִדּוֹפֵן הַבֵּטֶן - 'יוֹצֵא דּוֹפֵן' - בְּנִיתוּחַ קִיסְרֵי פֶטֶר מִמִּצְוָה זֹ.

וְלִכֵּן מִצְוָה זֹ הִיא מִתְנָה מֵהַקֶּב"ה, כִּי זֹ מִצְוָה שְׂאֵין בֵּיד בֶּשֶׁר וְדָם לִבְצַע בְּלֵי שֶׁה' יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לוֹ בְּכוֹר, וְאִ"כּ יֵשׁ לִשְׁמוּחַ בַּה רַבָּה יוֹתֵר מִמִּצְוָה רְגִילָה, כִּיּוֹן שֶׁבִּדְרָךְ כֻּלָּל נִיתֵן לִקְיִימָה רַק פְּעַם אַחַת בַּחַיִּים.

מּוֹבָא בִּסְפֵר ה'חִינּוּךְ' (מִצְוָה יח): מִשְׁרֵשֵׁי מִצְוָה זֹ, שְׂרַצָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִזְכוּתֵנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה בְּרֵאשִׁית פְּרִיּוֹ, לִמְעַן דַּעַת כִּי הַכֹּל שְׁלוֹ, וְאֵין לוֹ לְאָדָם דְּבַר בְּעוֹלָם רַק מֵה שִׁיחֻלַק לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּחֲסִדּוֹ. וְיֵבִין זֶה בְּרֵאוֹתוֹ, כִּי אַחַר שִׁיגַע הָאָדָם כְּמָה יִגְיַעוֹת וְטֵרַח כְּמָה טֵרַחִים בְּעוֹלָמוֹ, וְהִגִּיעַ לְזִמְן שֶׁעֲשָׂה פְרִי, וְחָבִיב עָלָיו רֵאשִׁית פְּרִיּוֹ כְּבַבַת עֵינָיו, מִיַּד נּוֹתֵנוּ לְהַקֶּב"ה וּמִתְרוֹקֵן רְשׁוֹתָיו מִמֵּנוּ וּמִכְנִיסוֹ לְרְשׁוֹת בּוֹרְאוֹ.

וְעוֹד לְזַכֵּר הַנֶּסֶךְ הַגָּדוֹל שֶׁעֲשָׂה לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבְכוּרֵי מִצְרַיִם, שֶׁהִרְגָם וְהִצְלָנוּ מִיָּדָם, ע"כ.

מִצְוַת הַפְּדוּיֵן הוּא, לְכַשִּׁישְׁלִים 30 יוֹם וּמַעֲלָה, שִׁיִּצָא מִכֻּלָּל נֶפֶל, שְׁנֵאֵמֵר (בַּמִּדְבָר יח, טו) "וּפְדוּיֵי מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה". וּמִצְוָה זֹ (קְדוּשִׁין כט.) מוֹטֵלַת עַל הָאָב, עֵבֶר הָאָב וְלֹא רָצָה לְפַדּוֹתוֹ מִצְוָה עַל הַבֵּן לְפַדּוֹת עֲצָמוֹ מִשִּׁיגְדִיל, וְהַפְּדוּיֵן הוּא, בֵּין בְּכֹסֶף הַשְׁווֹה חֲמֵשׁ סְלַעִים, בֵּין בְּשׁוּוֹה כֹסֶף מִן הַמִּטְלָטְלִין שֶׁגוֹפֵן מִמוֹן, יִצְאוּ עֲבָדִים וְקִרְקָעוֹת וְשִׁטְרוֹת, שֶׁאִם פָּדָהוּ בֵּהֵן אֵינוּ פְדוּיִ.

וְאוֹמֵר בַּעַל "יִסּוּד וְשׁוֹרֵשׁ הָעֵבֹדָה" (ש"ב הַמִּפְקָד וְהוֹסֵפוֹת): וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל הָאָב הוֹדָאָה עֲצוּמָה לְהַשֵּׁם יִתְעַלָּה בְּהִיוּלָד לוֹ בֶּן בְּכוֹר פֶּטֶר רַחֵם, עַל שִׁזִּיכָה אוֹתוֹ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל אַחַת טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכּוּפֵלַת גַּם כֵּן בַּמִּצְוָה הָעוֹדֶפֶת אַחֲרֵי שְׁמוֹנָה יָמֵי מִילָה עוֹד קִיּוּם הַמִּצְוָה שֶׁל פְּדוּיֵן הַבֵּן. יִשְׁמַח וַיִּגִּיל מְאוֹד, וַיִּיתֵן הוֹדָאָה עֲצוּמָה לְהַשֵּׁם יִתְעַלָּה מִיּוֹם הִיוּלָדוֹ בַּחֲסֵד אֵל כֹּל הַיּוֹם וְכֹל הַלַּיְלָה תִּמְיֵד לֹא יַחֲשֶׂה, מְזַכִּירִים אֵת הַשֵּׁם תִּמְיֵד עַל תְּשׁוּקָתוֹ וְתוֹחֲלַת עוֹנַת קִיּוּם מִצְוָה זֹ בְיוֹם שְׁלוּשִׁים וְאַחַד. וְבִהִגִּיעַ יוֹם שְׁלוּשִׁים וְאַחַד, וּבִיּוֹתֵר בִּהִגִּיעַ תוֹר עַת זִמְנָן הַסְּעוּדָה שֶׁל מִצְוָה בְּמִנְיֵן עֲשֵׂרָה כְּמִבּוֹאֵר בְּשׁו"ע (י"ד ס' ש"ה ז'), אִזִּי יִכְנִיס הוֹדָאָה עֲצוּמָה בְּלִיבּוֹ לַה' בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּבִיחּוּד בְּשַׁעַת הַפְּדוּיֵן מֵהַכֶּהָן, יִכְנִיס בְּלִבּוֹ שִׂמְחָה עֲצוּמָה, לְאֵמּוֹר: "הֵא לֶךְ חֲמֵשׁ סְלַעִים בְּעַד פְּדוּיֵן בְּנֵי בְכוּרֵי כְּאִשֶׁר צִוּוּנִי הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וַיִּתְעַלָּה!"

וַיְבַרַךְ "שֶׁהַחִינּוּ" בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל זְכִיית קִיּוּם מִצְוַת עֲשָׂה זֹ. וְהִבִּיא מֵהַזוֹהַר שֶׁהַפְּדוּיֵן מְקַשֵּׁר אוֹתוֹ לַחַיִּים, וְקוֹנָה לְבָנוּ הַבְּכוֹר חַיִּים, וּבְאוֹתוֹ פְּדוּיֵן מִתְקִיִּים הַמֵּלֶאכֶךְ שֶׁל חַיִּים.

וְרֵאשִׁיָּה לְדַבֵּר מֵהַמּוֹבָא בִּסְפֵר 'חֲסִידִים' (אוֹת שְׁלֵד): "מַעֲשֵׂה בַּבְּחוֹר שֶׁהִיא נְטוּי לְמוֹת, אֵמֵר "תִּפְדּוּנִי", כִּךְ הִיא צוּעֵק, אֵמֵרוּ לְחַכֵּם: מָה הוּא אוֹמֵר? אֵמֵר לָהֶם: שְׂמָא הוּא בְּכוֹר? אֵמֵרוּ כֵּן. אֵמֵר לָהֶם לְפַדּוֹתוֹ וַיַּחֲיָה, מִיַּד נָתַנוּ לְכֶהָן ה' סְלַעִים, וְחִיָּה 25 שָׁנִים אַחֵר כֶּךְ".

וּמִסִּיִּים ה"יִסּוּד וְשׁוֹרֵשׁ הָעֵבֹדָה": "אַחִי וְרַעִי, מִמֵּאֵמֵר קְדוּשׁ זֶה (הַזוֹהַר שֶׁהִבִּיא) יְכוֹל אָדָם לְהַתְּבוֹנֵן גּוֹדֵל הַתִּיקוֹן עַל הַפְּדוּיֵן בְּבֶן בְּכוֹר בְּעֲצָמוֹ, לְבַד קִיּוּם מִצְוֹת עֲשָׂה מֵהַתּוֹרָה".

וְכַתֵּב הַרְמַב"ן, שֶׁבְּשַׁעָה שְׁנוֹתַן הָאָב כֹּסֶף פְּדוּוֹנוֹ לְכֶהָן, שְׁנוֹתַן בְּנוֹ בֵּיד הַכֶּהָן וְאוֹמֵר לוֹ הַכֶּהָן אִיזָה חָבִיב עָלֶיךָ יוֹתֵר, בְּנֶךְ אוֹ חֲמֵשׁ סְלַעִים הֲלָלוּ? וְהָאָב מִשִּׁיב בְּנֵי חָבִיב עָלָיִי. מִיַּד נּוֹטֵל הַכֶּהָן הַדִּינָרִים וּמוֹלִיכֵן בֵּידוֹ עַל רֹאשׁ הַבֵּן וְאוֹמֵר זֶה תַּחַת זֶה, חֲלוֹף זֶה, זֶה מַחֲלֵל עַל זֶה, יִצָא זֶה לְכֶהָן, וַיִּכְנַס זֶה הַבֵּן לַחַיִּים וְלַתּוֹרָה וְלִירֵאת שְׁמַיִם, יִהִי רְצוֹן, שֶׁכֶּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְפַדּוּיֵן כֵּן יִכְנַס לַתּוֹרָה וְלַחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְנֵאֵמֵר אִמּוֹן.

וְנוֹתֵן הַכֶּהָן אֵת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַבֵּן וּמְבַרְכוֹ כְּפִי שִׁיּוּדַע לְבִרְכוֹ, כְּגוֹן "ה' יִשְׁמְרֶךָ... וְגו'" (תְּהִלִּים קכ"א, ה). "כִּי אֲרַךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים" (מִשְׁלֵי ג, ב), ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ" (תְּהִלִּים שם ז). וּמוֹצִיאָו לְכֹל חֲפָצּוֹ. וַיִּתֵּר פְּרִטְיָה, בְּמִסְכַּת בְּכוֹרוֹת [י"ד סימָן שֶׁה].

הַרְבּ מִפּוֹנִיבֵז' הַסְּבִיר אֵת הַשְּׂאֵלָה 'בְּמֵאֵי בַעֲיַת טְפִי'? (מָה אַתָּה מַעֲדִיף? אוֹמֵר הַכֶּהָן לְאֲבִי הַבֵּן) - מָה אַתָּה שׁוֹאֵף לְבַנֵּךְ, שִׁיְהִיָּה בְכוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתֵב רַבְּנוּ בַחֲיִי (פ"ר כ"י תש"א) "וַיִּצְטַרֵּךְ הַבְּכוֹר שִׁיַּחְזִיק בַּתּוֹרָה וּבִירֵאת שְׁמַיִם יוֹתֵר מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, מִצַּד הַמַּעֲלָה שֶׁבוֹ שֶׁהוּא בְכוֹר, אוֹ הַכֹּסֶף חֲלִילָה עֲדִיף לָךְ"!

וְכַתֵּב "רַבְּנוּ בַחֲיִי" (שֵׁם): מִדּוּעַ סָמַךְ עֲלֵיית הַרְגֵל לְפַדּוּיֵן בְּכוֹר? לֹאמֵר לָךְ שֶׁהַבְּכוֹרוֹת שֶׁנִּפְדּוּ מִקְּבֻלִין פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְזוֹכֵין לְרֵאוֹת בְּנֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בִּימֵנוּ אִמּוֹן, וְאִם לֹא נִפְדּוּ - לֹא יָרְאוּ. וַיֵּאֵמֵר הָאָב בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב: "הֲרִינִי מוֹכֵן וּמוֹזְמוֹן לְפַדּוֹת אֵת בְּנֵי, לִקְיִים מִצְוַת עֲשָׂה שְׁצִיּוּנִי בּוֹרְאִי: "אֲךָ פְּדָה תִּפְדֶּה אֵת בְּכוֹר הָאָדָם".

וּמוֹבָא בִּסְפֵרִים הַקְּדוּשִׁים שִׁישׁ חֲשִׁיבוֹת לְהַשְׁתַּתְּפוֹת בְּשִׂמְחָה זֹ, הַשְּׁקוּלָה ל-84 (פ"ד) תַּעֲנִיּוֹת, שֶׁהֲרִי כֹסֶף ה'פְּדוּיֵם' = 'פ"ד יוֹם', דֵּהִינּוּ שְׁקוּלָה הַשְׁתַּתְּפוֹת בַּמִּצְוָה זֹ ל-84 תַּעֲנִיּוֹת.

בברכת התורה

רוז ברנה

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמָה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" (מִשְׁלֵי טז, א)

לְעִילּוֹי נִשְׁמַח מו"ר אבִי: יַעֲקֹב בֶּן רַחֵל וְצִדּוֹק מֵרַת אִימִי: שְׂרָה-סְרַח בַּת שִׂמְחָה וַיּוֹסֵף מֵרְכּוּס מִרְדִּכֵי בֶן רַבְּקָה וַיּוֹסֵף: דִּינָה בַת שְׂרָה נִפְתְּלִי בֶן רוּזָה: סָמִי בֶן שִׂמְחָה: גּוֹרְגִ' בֶן שִׂמְחָה רַבִּי מֵאִיר בֶּן אֲשֵׁר: יוֹסֵף חַיִּים בֶּן לֵאָה: יְהוּדָה בֶּן טוֹבָה סְלֵמָן בֶּן חֲבוּדוֹד: יַעֲקֹב בֶּן סָאֵלֶם: חַיִּים בֶּן דּוֹד וְרַחֵל אֲשֶׁר מִסְּעוּד בֶּן זוֹהָרָה: רַחֲמִים בֶּן חֲאוּרֵי אֲבָרָהִם: שְׁלֵמָה בֶּן זוֹהָרָה אֲפֵרַים בֶּן צִיּוֹן וְרַבְּקָה: עוֹפֵר בֶּן יַחִיא: סָמִי בֶן חֲנָה

מִשֶׁה אַהֲרֹן בֶּן מֵאִיר יַצְחָק: מֵאִיר בֶּן שִׂמְחָה: יִשְׂרָאֵל מֵאִיר בֶּן עֲטָרָה מִינָה בַת מִרְדִּכֵי שְׁמוּאֵל: יִפֵּה נִדְרָה בַת נַעֲיִמָה: רוּזָה בַת שִׂמְשׁוֹן מֵרִים בַת עִזְיָה: נוֹרָאִי בַת מֵרִים וְרַבִּי: כְּתוּבָן בַת תְּבִיבָה: אַהּוּבָה (דִּינִי) בַת טוֹבָה שִׂמְחָה בַת סְרַח: חַיָּה בַת יוֹסֵף: רַחֵל בַת חֲנָה: חֲנִינָה בַת כְּמִיסָה

הַצְּלָחָה: אַרְיָה (לֵאוֹן) בֶּן מַלְכָּה: אֲלִיעֶזֶר יַעֲקֹב בֶּן פֶּאוּלָה **זִיּוּג הַבֵּן -** זְהַבָּה בַת אֶטוֹ: גִּ'מִּי שְׁמוּאֵל בֶּן אֶסְתֵּר (Jimmy Shmuel ben esther) רַחֵלִי בַת זְהַבָּה: עֲדִינָה בַת שִׂמְחָה: הַדַּס-הוֹדִיָּה בַת פֶּאוּלָה: אֶלְקָנָה רַחֲמִים בֶּן אִירִים

לְרִפּוּאָת:
הַרְבּ מֵאִיר נְסִים בֶּן כְּמִסְאֵנָה שְׁלִיט"א אֲבָרָהִם בֶּן חֲנָה: יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל בֶּן גְּלִית אֲוֵרֵטֵל בַּת גְּלִית: וַיְקַטְרִיָּה בַת שְׂרָה: זִילִיט בַת חֲנָה דוֹד בֶּן שִׂמְחָה: מְנַחֵם בֶּן עֲלִיָּזָה: אִיתָן חַיִּים בֶּן שְׁלּוּמִית פֶּאוּלָה בַת דִּינָה: זְהַבָּה בַת הוֹדִיָּה: גְּלִית בַת רוֹת מֵרִים קָתַן בַת רַבְּקָה: אִילָה לֵאָה בַת צִפּוֹרָה שְׂרָה בַת רַבְּקָה: שְׂרָה תְּהִלָּה בַת חֲנָה אֲבָרָהִם בֶּן אֶטוֹ: פִּיבִי בַת חֲבִיבָה בֶּן חֲמוּ אֲרִיאֵל בֶּן אֲבִיגַיִל: נוֹרִית בַת רַחֵל רַחֵל בַת נוֹרָה: רוֹת בַת לֵינָה

לְזַרְעַת שְׁלֵמָה:
יְהוּדָה יִחְזַקְאֵל יוֹסֵף בֶּן רַחֵל מֵרִים נִפְתְּלִי שְׁלֵמָה בֶּן לֵאָה: לֵאִוֹר בֶּן דִּינָה שׁוֹשֶׁנָה רִיזֵל בַת מִינָה: שִׁירָה בַת שׁוֹשֶׁנָה מִיטֵל בַת לוּלֵ: לֵאִיתָן בַת וַיְקַטְרִיָּה שִׂמְחָה צִבְיָה בַת רַחֵל יוֹבֵל בֶּן שְׁלּוּמִית רַחֵל בַת חַיָּה עֲדִי בַת מִזֵּל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102